

POKUD OBHAJUJETE ZLOČINCE, KRYJTE SI ZÁDA.

MICHAEL
CONNELLY

ROZSUDEK
RÁŽE 9

„ZÁPLETKA PLNÁ ZVRATŮ A PŘEKVAPENÍ...
NA VÝBORNOU!“
SUNDAY TELEGRAPH

ROZSUDEK
RÁŽE 9

Michael Connelly

ROZSUDEK
RÁŽE 9

sloart

Copyright © Hieronymus, Inc. 2008
Translation © Jiří Kobělka 2009, 2021
Czech edition © Nakladatelství Slovart, s. r. o., Praha 2022

Všechna práva vyhrazena. Žádná část tohoto díla nesmí být reprodukována nebo využita žádným způsobem a žádnými prostředky, elektronickými nebo mechanickými, včetně fotokopíí, nebo zaznamenána do informačních systémů bez předchozího písemného souhlasu vydavatele.

Vydalo Nakladatelství Slovart, s. r. o., v Praze roku 2022
Z anglického originálu *The Brass Verdict* přeložil Jiří Kobělka
Editor Jan Pavel
Sazba Alias Press, s. r. o., Bratislava
Tisk FINIDR, s. r. o., Český Těšín

Cena uvedená na obálce je nezávazným
doporučením pro koncové prodejce.

ISBN 978-80-276-0412-8
10 9 8 7 6 5 4 3 2 1
www.slovart.cz

*Na památku Terryho Hansena
a Franka Morgana*

ČÁST I

ODRAZ
OD PROVAZŮ

1992

1

Všichni lžou.

Lžou policajti. Lžou advokáti. Lžou svědkové. Lžou oběti.

Soudní proces je soubojem lží. Všichni v soudní síni to vědí. Ví to soudce. Dokonce i porotci to vědí. Přicházejí do budovy s vědomím, že se jim bude lhát. Zaujímají místa v boxu pro porotu a souhlasí s tím, aby se jim lhalo.

Pokud sedíte na lavici obhajoby, skrývá se klíč k úspěchu v trpělivosti. Musíte čekat. Ne ovšem na libovolnou lež. Musíte čekat na lež, které se můžete chytit a ukovat z ní ostrý nůž jako z kusu rozžhaveného železa. Pak tímto nožem rozříznete případ a vyklopíte jeho střeva na podlahu.

A právě to je můj úkol: ukovat ten nůž. Nabrousit ho. Použít ho bez slitování a bez svědomí. Být pravdou na místě, kde všichni lžou.

2

Trávil jsem právě čtvrtý den u procesu na oddělení 109 v budově trestního soudu v centru města, když jsem zaslechl lež, která se mohla stát mým nožem na rozříznutí případu. Můj klient Barnett Woodson si nesl na zádech dvě obvinění z vraždy a byl na nejlepší cestě do ocelově šedé místnosti v San Quentinu, kde člověku píchají do paže mízu milosrdné smrti.

Woodson, sedmadvacetiletý drogový dealer z Comptonu, údajně oloupil a zavraždil dva vysokoškoláky z Westwoodu. Chtěli si od něj koupit kokain, ale on se je rozhodl raději obrát o všechny peníze a zastřelit brokovnicí s upilovanou hlavní. Tak to alespoň tvrdila obžaloba. Navíc to byl zločin černého na bílých, což Woodsonovi docela přitěžovalo – zvláště když zavraždil pouhé čtyři měsíce po výtržnostech, které obrátily město vzhůru nohama. Ještě horší přitěžující okolností byla pachatelova snaha zakrýt zločin tím, že po vraždě obě těla zatížil a hodil do Hollywoodské přehrady. Mrtvoly zůstaly na dně čtyři dny, než konečně vyplavaly na hladinu jako jablka v sudu. Shnilá jablka. Z představy, jak mrtvá těla hnijí ve vodní nádrži, která je hlavním zdrojem pitné vody pro město, se veřejnosti kolektivně obracel žaludek. Když tedy policie prokázala na základě výpisů z telefonních hovorů spojitost mezi zavražděnými studenty a Woodsonem a zatkla ho, bylo rozhořčení veřejnosti vůči jeho osobě očividné. Také okresní státní zastupitelství si pospíšilo s prohlášením, že bude pro podezřelého žádat trest smrti.

Obžaloba proti Woodsonovi ovšem tak očividná nebyla. Opírala se převážně o nepřímé důkazy – výpisy z telefonních hovorů – a o výpovědi svědků, kteří měli sami potí-

že se zákonem. Čelní místo v této skupině zaujímal svědek Ronald Torrance, který tvrdil, že se mu Woodson k oběma vraždám přiznal.

Torrance obýval v mužské ústřední věznici stejné patro jako Woodson. Oba byli zadržováni v traktu s přísnou ostrahou, jenž obsahoval šestnáct jednolůžkových cel ve dvou řadách s výhledem na denní místnost. V té době byli mezi šestnácti vězni v tomto traktu sami černoši, jak odpovídalo běžné, leč pochybné vězeňské praxi „segregace z bezpečnostních důvodů“ – v jejím rámci byli vězni rozdělováni podle příslušnosti k rase a ke gangu, aby se zamezilo střetům a násilnostem. Torrance ve vězení čekal na proces, v němž čelil obviněním z loupeže a těžkého ublížení na zdraví v souvislosti s jeho účastí na rabování během publičních výtržností. Vězni v traktu s přísnou ostrahou měli od šesti ráno do šesti večer přístup do denní místnosti, kde jedli, hráli u stolů karty a udržovali běžné společenské styky před bedlivými zraky dozorců v prosklené kukani nad nimi. Torrance tvrdil, že právě u jednoho z těchto stolů se mu můj klient svěřil, že oba mladíky z Westside opravdu zabil.

Obžaloba si dala značnou práci, aby Torrance působil před porotou, v níž seděli pouze tři černoši, co možná nejlépe a nejdůvěryhodněji. Oholili ho, rozpletli mu copánky a ostříhali ho nakrátko. Když čtvrtý den procesu s Woodsonem dorazil před soud, měl na sobě bledě modrý oblek bez kravaty. Během svědecké výpovědi iniciované žalobcem Jerryem Vincentem popsal rozhovor, který údajně vedl jednoho rána s Woodsonem u stolu v denní místnosti. Woodson se podle něj nejen doznal k oběma vraždám, ale současně Torranceovi vylíčil řadu podrobností. Cílem výpovědi bylo vyvolat u poroty dojem, že tyto detaily mohl znát pouze skutečný pachatel.

Vincent držel Torrance během výslechu na uzdě dlouhými otázkami, na které se dalo odpovídat krátce. Jeho dotazy byly tak zahlcené informacemi, že hraničily s návodností, ale já se neobtěžoval vznášet námitky, ani když se na mě soudce Companioni díval se zdviženým obočím a v podstatě mě prosil, abych se do jednání vložil. Já to však neudělal, protože jsem si přál kontrast. Chtěl jsem, aby i porota

viděla, co obžaloba dělá. A až na mě přijde řada, hodlal jsem nechat Torrance, ať se tentokrát trápí s odpověďmi sám, zatímco já zůstanu v pozadí a budu čekat na nůž.

Vincent dokončil přímý výslech v jedenáct hodin a soudce se mě zeptal, zda chci před zahájením křížového výslechu přestávku na brzký oběd. Odpověděl jsem, že ne, že žádnou přestávku nepotřebuji ani nechci. Řekl jsem to tak, jako bych byl přímým výsledkem znechucen a nevydržel bych čekat další hodinu, než se budu moci do muže na svědecké lavici about. Vstal jsem a odnesl si k pultu velký tlustý spis a poznámkový blok.

„Pane Torranci, jmenuji se Michael Haller. Pracuji pro Úřad veřejných obhájců a zastupuji Barnetta Woodsona. Setkali jsme se už někdy?“

„Ne, pane.“

„Myslel jsem si to. Ovšem vy a obžalovaný, pan Woodson, se znáte už dlouho, je to tak?“

Torrance nasadil úsměv typu „prdlajs“. Já si ho však předom dobře proklepl a přesně jsem věděl, s kým mám tu čest. Bylo mu dvaatřicet let a třetinu života strávil ve vězeních a ústavech. Jeho vzdělávání skončilo ve čtvrté třídě, když přestal chodit do školy a rodiče si toho vůbec nevšimli nebo jim to bylo jedno. Dnes mu na základě pravidla „tříkrát a dost“ hrozila doživotní cena útěchy, pokud se mu podaří prokázat, že oloupil a ztloukl pistolí provozovatelku jedné veřejné prádelny. K tomuto zločinu došlo během třídních výtržností a rabování, které zasáhly město po ohlášení verdiktů „nevinen“ v procesu se čtyřmi policisty obžalovanými z použití nepřiměřené síly, když kvůli podezřelé jízdě zastavili černošského motoristu Rodneyho Kinga a poté ho zmlátili. Zkrátka a dobře měl Torrance dobrý důvod pomoci obžalobě sestřelit Barnetta Woodsona.

„No, známe se akorát pár měsíců,“ řekl. „Z přísný ostrahy.“

„Z přísné ostrahy?“ zeptal jsem se a dělal přitom přihloupělého. „Chcete říct, že jste pracovali v bezpečnostní agentuře?“

„Ne, z traktu s přísnou ostrahou. Na okrese.“

„Takže mluvíte o vězení, je to tak?“

„Přesně tak.“

„A vy tvrdíte, že jste do té doby Barnetta Woodsona neznal?“

Dal jsem si záležet, aby se v mém hlase ozývalo překvapení.

„Ne, pane. Seznámili jsme se ve vězení.“

Zapsal jsem si do bloku poznámku, jako by to bylo důležité přiznání.

„No tak počítejme spolu, pane Torranci. Barnett Woodson byl do traktu s přísnou ostrahou, kde už jste seděl vy, přeložen pátého září tohoto roku. Vzpomínáte si na to?“

„Jo, vzpomínám, jak ho přivezli, jo.“

„Proč jste byl vlastně ve vězení s přísnou ostrahou?“

Vincent vstal a vznesl námitku – prý znovu opakuji věci, které už probral při přímém výslechu. Namítl jsem, že mi jde o úplnější vysvětlení Torranceova pobytu ve vězení, a soudce Companioni mi vyhověl. Nařídil Torranceovi, aby odpověděl na otázku.

„Jak jsem říkal, dostal jsem jedno napadení a jednu loupež.“

„A k těmto údajným zločinům došlo během výtržností, je to tak?“

Vzhledem k tomu, že menšinové komunity ve městě byly už před výtržnostmi naladěny vůči policii značně nepřátelsky, snažil jsem se během výběru porotců dostat do poroty co nejvíce černochoů a Hispánců. Nyní se mi však nabízela příležitost zabrnkat na strunu pěti bělochům, které se podařilo prosadit obžalobě. Chtěl jsem, aby věděli, že člověk, jemuž obžaloba přikládá tak obrovskou váhu, patří k lidem zodpovědným za hrůzné záběry, které v květnu viděli na televizních obrazovkách.

„Jo, byl jsem tam jako všichni ostatní,“ odpověděl Torrance. „Jestli to chcete slyšet, tak policajtům v tomhle městě toho prochází příliš.“

Přikývl jsem, jako že souhlasím.

„A vy jste na nespravedlnost verdiktů v případě zbití Rodneyho Kinga zareagoval tak, že jste šel ven, oloupil dvašedesátiletou ženu a ztloukl ji do bezvědomí. Říkám to správně, pane?“

Torrance se podíval přes stůl obžaloby a přes Vincenta na vlastního právníka, který seděl v první řadě na galerii.

Ať už si odpověď na tuto otázku předem nacvičili nebo ne, tím jeho advokátů teď nemohl Torranceovi pomoci. Musel si poradit sám.

„Já to neudělal,“ řekl nakonec.

„Takže jste se neprovinil činem, z něhož jste obžalován?“

„Přesně tak.“

„A co to rabování? Nedopustil jste se během výtržností žádných trestných činů?“

Následovala další odmlka a další pohled na právníka, načež Torrance odpověděl: „Na tohle uplatňuju pětku.“

Jak se dalo čekat. Zahrnul jsem Torrance řadou dalších otázek formulovaných tak, že neměl jinou možnost než sám sebe usvědčit, anebo se uchýlit pod ochranu Pátého dodatku ústavy. Když takhle kapituloval šestkrát, začalo soudce nekoněčné propírání jeho osoby unavovat a vybídl mě, abych se vrátil k projednávanému případu. Zdráhavě jsem uposlechl.

„Dobrá, už toho o vás víme dost, pane Torranci,“ řekl jsem. „Vraťme se teď k vám a k panu Woodsonovi. Znal jste podrobnosti o této dvojnásobné vraždě před tím, než jste se ve vězení s panem Woodsonem seznámil?“

„Ne, pane.“

„Víte to jistě? Ten případ vyvolal značnou pozornost.“

„Já byl ve vězení.“

„To nemáte ve vězení televizi nebo noviny?“

„Žádný noviny nečtu a televizor v traktu je porouchanej už od chvíle, co jsem tam přišel. Dělalí jsme kvůli tomu kravál, takže nám slíbili, že ho opravěj, ale neopravili ani hovno.“

Soudce svědka napomenul, ať si dává pozor na jazyk, a Torrance se omluvil. Pokračoval jsem.

„Podle vězeňských záznamů dorazil pan Woodson do traktu s přísnou ostrahou pátého září a podle spisu s nálezy státního zastupitelství jste se druhého října obrátil na obžalobu, abyste ohlásil jeho údajné přiznání. Souhlasí ta data?“

„Jo, souhlasí.“

„Ale mně na nich něco nehraje, pane Torranci. Chcete snad porotě říct, že se člověk obžalovaný z dvojnásobné vraždy a čelící možnému trestu smrti přiznal člověku, jehož znal necelé čtyři týdny?“

Torrance pokrčil rameny.

„Je to tak.“

„To tvrdíte vy. Co od obžaloby dostanete, bude-li pan Woodson ze zmíněných zločinů usvědčen?“

„Já nevím. Nikdo mně nic neslíbil.“

„Vzhledem k vašemu trestnímu rejstříku a současným obviněním vám v případě usvědčení hrozí více než patnáct let vězení, je to tak?“

„O tom nic nevím.“

„Ne?“

„Ne, pane. Tohle všechno nechávám na svém právníkovi.“

„On vám neřekl, že jestli v té věci něco nepodniknete, mohl byste jít na dlouho, na velmi dlouho do vězení?“

„Nic takovýho mně neřekl.“

„Aha. A co výměnou za svoji výpověď od obžaloby požadujete?“

„Nic. Nic po nich nechci.“

„Takže tady vypovídáte, protože jste přesvědčen, že je to vaše občanská povinnost, říkám to správně?“

Sarkasmus v mém hlase byl nepřeslechnutelný.

„Přesně tak,“ odvětil Torrance rozhořčeně.

Zvedl jsem z pultu tlustospis, aby ho svědek viděl.

„Poznáváte tento spis, pane Torrance?“

„Ne. Nic mně neříká.“

„Určitě si nevzpomínáte, že byste ho zahlédl v cele pana Woodsona?“

„Na jeho cele jsem nikdy nebyl.“

„Víte jistě, že jste se do ní nevrátil a neprohlížel si jeho spis s nálezy protistrany, zatímco pan Woodson pobýval v denní místnosti, ve sprše nebo třeba u soudu?“

„Nic takovýho jsem neudělal.“

„Můj klient měl na cele řadu písemností týkajících se jeho obžaloby. Tyto dokumenty obsahovaly i několik podrobností, které jste nám dnes dopoledne vyličil. Nemáte dojem, že je to podezřelé?“

Torrance zavrtěl hlavou.

„Ne. Vím akorát to, že se posadil ke stolu a řekl mně, co udělal. Měl z toho blbej pocit, a tak se mně vtevrěl. Nemůžu za to, že se mně lidi votvíraj.“

Pokýval jsem hlavou, jako že chápu, jaké břemeno musí nést Torrance coby člověk, jemuž se ostatní svěřují – zejména pokud jde o dvojnásobné vraždy.

„Samozřejmě že ne, pane Torranci. Mohl byste teď porotě přesně zopakovat, co vám obžalovaný řekl? A nebuďte tak zkratkovitý, jako když vám kladl otázky pan Vincent. Chci slyšet, co přesně vám můj klient sdělil. Tlumočte nám jeho slova, prosím.“

Torrance se odmlčel, jako by šmátral v paměti a sumíroval si myšlenky.

„No,“ řekl nakonec, „seděli jsme tam každý sám a on mi najednou začal vykládat, jak blbej pocit má z toho, co proved. Povídám mu: ‚A cos vlastně proved?‘ A on na to, že jednou v noci zabil dva kluky a že se kvůli tomu teďka cítí mizerně.“

Pravda je krátká. Lži dlouhé. Chtěl jsem, aby Torrance hovořil obsírně, čemuž se Vincent úspěšně vyhnul. Vězeňští práskáci se v leccems podobají všem podfukářům a profesionálním lhářům. Snaží se svůj podvod zakrýt odváděním pozornosti a přehnaným řečněním. Balí svou lež do vaty. V téhle vycpávce se však dá často najít klíč k odhalení největší lži.

Vincent znovu vznesl námitku: svědek už prý na mnou kladené otázky jednou odpověděl a já ho jen zbytečně obtěžuji.

„Ctihodnosti,“ odpověděl jsem, „tento svědek vkládá mému klientovi do úst doznání. Z hlediska obhajoby jde o jádro celého případu. Soud by byl velmi nedbalý, kdyby mi neumožnil plně probádat obsah a kontext tak zničující svědecké výpovědi.“

Ještě jsem ani nedořekl poslední větu a soudce Companioni už souhlasně kýval hlavou. Vincentovu námitku zamítl a vyzval mě, ať pokračuji. Opět jsem upřel pozornost ke svědkovi a s netrpělivostí v hlase ho znovu oslovil.

„Berete to strašně kvapem, pane Torranci. Tvrdíte, že se vám pan Woodson přiznal ke dvěma vraždám. Prozradte tedy porotě, co vám konkrétně řekl. Jak přesně zněla jeho slova, když se vám k tomu zločinu přiznal?“

Torrance pokýval hlavou, jako by si teprve nyní začínal uvědomovat, co po něm chce.

„První, co mně řekl, bylo: ‚Čéče, já sem zdeptanej.‘ Já na to: ‚Kvůli čemu, brácho?‘ A on mně řekl, že musí pořád myslet na ty dva kluky. Nevěděl jsem, o čem mluví, protože jak už jsem

řek, o tom případě jsem do té doby nic neslyšel, jasný? Tak povídám: ‚Na jaký dva kluky?‘ Odpověděl mi: ‚Na ty dva negry, který jsem hodil do nádrže.‘ Zeptal jsem se ho, co mně to vykládá, a on se rozpovídal – že prej oba odbouchl brokuli bez tykadel, zabalil je do pletiva a tak. Řekl, že udělal jednu blbou chybu, a já se ho zeptal jakou. On na to: ‚Měl jsem sebrat nůž a rozpárat jim panděra, aby nevyplavali na hladinu, jako nakonec vyplavali.‘ A to bylo všechno, co mně řekl.“

Koutkem oka jsem zahlédl, jak sebou Vincent uprostřed Torranceovy dlouhé odpovědi cuká. Věděl jsem proč. Sebral jsem imaginární nůž a přistoupil k případu.

„Opravdu pan Woodson použil tento výraz? Opravdu označil oběti za ‚negry?‘“

„Jo, takhle to říkal.“

Odmlčel jsem se a začal v duchu formulovat následující otázku. Bylo mi jasné, že pokud Vincentovi poskytnu sebestmší záminku, okamžitě vznese námitku. Nemohl jsem Torrance žádat, aby interpretoval slova obžalovaného. Nemohl jsem použít slovo „proč“, abych zjistil, co chtěl Woodson říci nebo co ho k tomu vedlo. To vše bylo napadnutelné.

„Pane Torranci, v černošské komunitě může slovo ‚negr‘ znamenat různé věci, vidíte?“

„Asi jo.“

„To znamená ano?“

„Ano.“

„Obžalovaný je Afroameričan, je to tak?“

Torrance se zasmál.

„Mně tak aspoň připadá.“

„Stejně jako vy, vidíte, pane?“

Torrance se znovu začal řehtat.

„Už od narození,“ pravil.

Soudce jednou klepl kladívkem a podíval se na mě.

„Pane Hallere, je to opravdu nezbytné?“

„Omlouvám se, Ctihodnosti.“

„Pokračujte, prosím.“

„Pane Torranci, když pan Woodson použil ten výraz, jak říkáte, šokoval vás?“

Torrance si promnul bradu, jako by nad mou otázkou uvažoval. Nakonec zavrtěl hlavou.

„Ani ne.“

„Proč vás nešokoval, pane Torranci?“

„Nejspíš proto, že tohle slovo slyším pořád.“

„Od jiných černochoů?“

„Přesně tak. A od bílejších taky.“

„A když tento výraz použije jiný černocho, jak to podle vašeho tvrzení učinil pan Woodson, o kom podle vás hovoří?“

Vincent vznesl námitku, protože prý Torrance nemůže mluvit za jiné lidi. Companioni ji přijal a mně chvíli trvalo, než jsem přeformuloval otázku vedoucí ke kýžené odpovědi.

„Dobrá, pane Torranci,“ řekl jsem nakonec. „Pojďme se tedy bavit pouze o vás, ano? Používáte příležitostně zmíněný výraz?“

„Myslím, že jo.“

„Dobrá, a když jste ho použil, koho jste tím měl na mysli?“ Torrance pokrčil rameny.

„Jiný chlápky.“

„Jiné černochoy?“

„Přesně tak.“

„Označil jste někdy výrazem ‚negři‘ také lidi bílé pleti?“ Svědek zavrtěl hlavou.

„Ne.“

„Jak jste tedy pochopil slova Barnetta Woodsona, když se o dvou mladících shozených do vodní nádrže vyjádřil jako o negrech?“

Vincent se na lavici ošil – prováděl všechny pohyby jako při vznášení námitky, ale nedoprovodil je slovním komentářem. Musel vědět, že by to bylo zbytečné. Dostal jsem Torrance, kam jsem chtěl, a měl jsem ho v hrsti.

Torrance odpověděl na otázku.

„Pochopil jsem to tak, že to byli černoši a on je oba dva zabil.“

Vincentova řeč těla se opět proměnila. Lehce se svezl na lavici, protože věděl, že sázka na vězeňského práskáče v roli korunního svědka se mu právě rozpadla pod rukama.

Pohlédl jsem na soudce Companioniho. I on věděl, co teď přijde.

„Smím přistoupit ke svědkovi, Ctihodnosti?“

„Smíte,“ odpověděl.

Zamířil jsem ke svědecké lavici a položil před Torrance spis. Byl ohmataný, měl standardní rozměry a oranžovou

barvu, již se v okresních věznicích označují soukromé právní dokumenty, do nichž má vězeň právo nahlížet.

„Takže, pane Torranci. Položil jsem před vás spis, v němž pan Woodson přechovává nálezy protistrany, které mu do vězení nosí jeho právníci. Znovu se vás ptám, jestli ho poznáváte.“

„Na přísný ostraze vídám spoustu oranžovejch složek. Což ale neznamená, že jsem viděl i tuhle.“

„Tvrdíte, že jste pana Woodsona nikdy s jeho spisem neviděl?“

„Fakt si nepamatuju.“

„Pane Torranci, v traktu s přísnou ostrahou jste společně s panem Woodsonem pobýval celkem dvaatřicet dní. Vypověděl jste, že se vám svěřil a přiznal. Tvrdíte, že jste ho za celou tu dobu neviděl s tímto spisem?“

Svědék nejprve neodpověděl. Zahnal jsem ho do kouta, odkud se tento souboj nedal vyhrát. Čekal jsem. Kdyby i nadále tvrdil, že spis nikdy neviděl, pak by jeho výpověď o Woodsonově doznání působila v očích poroty podezřele. A kdyby konečně přiznal, že je mu obsah spisu znám, otevřel by mi obrovské dveře.

„Chtěl jsem prostě říct, že jsem ho s tím spisem viděl, ale nikdy jsem se nekoukal, co je uvnitř.“

Bác ho. Torrance byl můj.

„V tom případě vás požádám, abyste ten spis otevřel a prohlédl si ho.“

Svědék uposlechl a začal přejíždět očima po otevřeném spisu. Vrátil jsem se k pultíku a cestou se zadíval na Vincenta. Měl podmračený pohled a bledou tvář.

„Co uvidíte, když ten spis otevřete, pane Torranci?“

„Na jedny straně jsou fotky dvou těl na zemi. Jsou tady přicvaknutý – myslím ty fotky. A na druhý straně je hromada dokumentů, zpráv a tak.“

„Můžete mi přečíst první dokument na pravé straně? Stačí první řádek souhrnné zprávy.“

„Ne, já neumím číst.“

„Vy vůbec neumíte číst?“

„Moc ne. Nemám pořádný školy.“

„Dokážete přečíst některé ze slov vedle zaškrtnutých políček v horní části souhrnné zprávy?“

Torrance se zadíval do spisu a obočí se mu spojilo soustředěním. Věděl jsem, že ho během posledního pobytu ve vězení testovali na gramotnost a že jeho čtecí schopnosti jsou na nejnižší měřitelné úrovni horší než u žáka druhé třídy.

„Ani ne,“ prohlásil nakonec. „Neumím číst.“

Rychle jsem zamířil ke stolu obhajoby a vytáhl z aktovky další spis a fix. Vrátil jsem se k pultíku a na obálku spisu jsem rychle napsal velkým hůlkovým písmem slovo BĚLOCH. Zvedl jsem spis tak, aby Torrance i porota to slovo viděli.

„Pane Torranci, toto je jedno ze slov zaškrtnutých v souhrnné zprávě. Dokážete ho přečíst?“

Vincent se okamžitě postavil, ale to už Torrance kroutil hlavou a tvářil se nesmírně poníženě. Vincent vznesl námitku proti „demonstraci bez náležitého opodstatnění“ a Companioni ji přijal. Očekával jsem, že to udělá. Pouze jsem si připravoval půdu pro svůj další tah před porotou a byl jsem si jist, že většina porotců viděla, jak svědek vrtí hlavou.

„Dobrá, pane Torranci,“ řekl jsem. „Přesuňme se k protější straně spisu. Mohl byste nám popsat těla na fotografiích?“

„Ehm, dva chlapi. Vypadá to, jako kdyby leželi zabalení v pletivu na nákejších plachtách. Kolem nich je hromada policajtů, kteří to vyšetřují a fotějí.“

„Jaké rasy jsou ti muži na plachtách?“

„Černoši.“

„Viděl jste už někdy ty fotografie, pane Torranci?“

Vincent vstal a opět vznesl proti mé otázce námitku – prý už byla svědkovi jednou položena a zodpovězena. Bylo to však, jako by se snažil zastavit holou rukou kulku. Soudce ho přísně vyzval, ať se posadí. Chtěl tím státnímu zástupci sdělit, že teď bude muset sedět a trpně snášet všechno, co přijde. Kdo posadí na svědeckou lavici lháře, musí nést následky s ním.

„Můžete odpovědět na otázku, pane Torranci,“ řekl jsem, jakmile se Vincent posadil. „Viděl jste už někdy ty fotografie?“

„Ne, pane, až doteďka jsem je neviděl.“

„Souhlasil byste s tím, že ty snímky vyobrazují to, co jste nám před chvílí popsal? Totiž že jde o těla dvou zavražděných černochoů?“

„Vypadá to tak. Ale já ty fotky předtím neviděl, vím akorát to, co mně řekl.“

„Víte to jistě?“

„Něco takovýho bysem nezapomněl.“

„Řekl jste nám, že se pan Woodson přiznal k zavraždění dvou černochů, ovšem on je souzen za vraždu dvou bělochů. Souhlasil byste tedy s názorem, že vše nasvědčuje tomu, že se vám ve skutečnosti vůbec nepřiznal?“

„Ne, on se přiznal. Řek mně, že zabil tyhle dva.“

Pohlédl jsem na soudce.

„Ctihodnosti, obhajoba žádá, aby byl spis ležící před panem Torrance zaevidován jako předmět doličný obhajoby číslo jedna.“

Vincent vznesl námitku pro neopodstatněnost, ale Companioni ji zamítl.

„Spis bude zaevidován a necháme na porotě, ať posoudí, zda pan Torrance viděl, či neviděl ty fotografie a další obsah spisu.“

Vezi jsem se na vlně, a tak jsem se rozhodl vsadit všechno na jednu kartu.

„Děkuji vám,“ řekl jsem. „Ctihodnosti, možná je teď také vhodná doba, aby obžaloba znovu obeznámila svědka s trestními sazbami za křivopřísežnictví.“

Byl to teatrální krok určený pro porotu. Očekával jsem, že budu muset s Torrance pokračovat a vykuchat ho čepelí jeho vlastní lži. Vincent se však vztyčil a požádal soudce o přestávku na jednání s protistranou.

To mi prozradilo, že jsem právě zachránil Barnettu Woodsonovi život.

„Obhajoba nemá námitek,“ řekl jsem soudci.

3

Jakmile porotci opustili box, vrátil jsem se ke stolu obhajoby. Soudní sluha právě přistupoval k mému klientovi, aby mu nasadil pouta a odvedl ho zpět do zadržovací cely u soudní síně.

„Ten chlap je prohaný hovado,“ zašeptal mi Woodson. „Já neoddělal dva černochy. Byli bílí.“

Doufal jsem, že to sluha neslyšel.

„Co kdybyste zavřel zobák?“ opáčil jsem, rovněž šeptem. „A až příště potkáte v base toho pitomého lháře, měl byste mu podat ruku. Protože díky jeho lžím teď státní zástupce sleví z trestu smrti a sesmolí pro nás dohodu. Vyslechnu si jeho návrh a přijdu vám říct, co a jak.“

Woodson afektovaně zavrtěl hlavou.

„Jo, to je možný, ale já už teď žádnou dohodu nechci. Vzali si jako svědka prohanýho křiváka. Celej případ by teda měl jít do hajzlu. My tudle taškařici klidně můžem vyhrát, Hallere. Žádnou dohodu neberte.“

Chvilí jsem na Woodsona třeštil oči. Právě jsem mu zachránil život, ale on chtěl víc. Cítil, že je v právu, protože s ním stát nehrál fér, a vůbec ho netrápila zodpovědnost za dva mladé muže, k jejichž zavraždění se právě přiznal.

„Nebuďte nenasytný, Barnette,“ řekl jsem mu. „Až budu vědět, co a jak, přijdu vám to oznámit.“

Soudní sluha ho odvedl přes ocelové dveře do zadržovací cely sousedící se soudní síní. Sledoval jsem, jak odchází. O Barnettu Woodsonovi jsem si nedělal žádné iluze. Nikdy jsem se ho na to přímo nezeptal, ale věděl jsem, že ty dva chlapce z Westside opravdu zabil. Tohle však nebyla moje starost. Mým úkolem bylo prověřit obžalobu ze všech možných úhlů a použít přitom všechny své schopnosti – tak